

16 LAHTI

Tämä on Lahden kaupungin osio Etelä Päijät-Hämeen kuntien liikenneturvallisuussuunnitelmassa. Liikenneturvallisuussuunnitelman on määrä ohjeistaa vuosien 2007 – 2015 liikenneturvallisuustyötä. Tässä suunnitelmassa kuvataan tarpeet liikenneympäristön parantamiselle sekä eri hallintokuntien toimintasuunnitelmat ja määritetään seurantajärjestelmä kaupungin liikenneturvallisuustyön jatkuvuuden varmistamiseksi. Liikenneturvallisuusryhmä tekee suunnitelmaan tarvittavat päivitykset vuosittain.

Liikenneturvallisuussuunnitelman tavoitteena on varmistaa työn vaikuttavuus, jatkuvuus ja se, että työ tavoittaa kaikki ikäryhmät. Suunnitelmalla haetaan uusia mahdollisuuksia hallintokunnissa tehtävään liikenneturvallisuustyöhön. Työhön sitoutetaan kaikki kaupungin alueella toimivat eri hallintokuntien yksiköt.

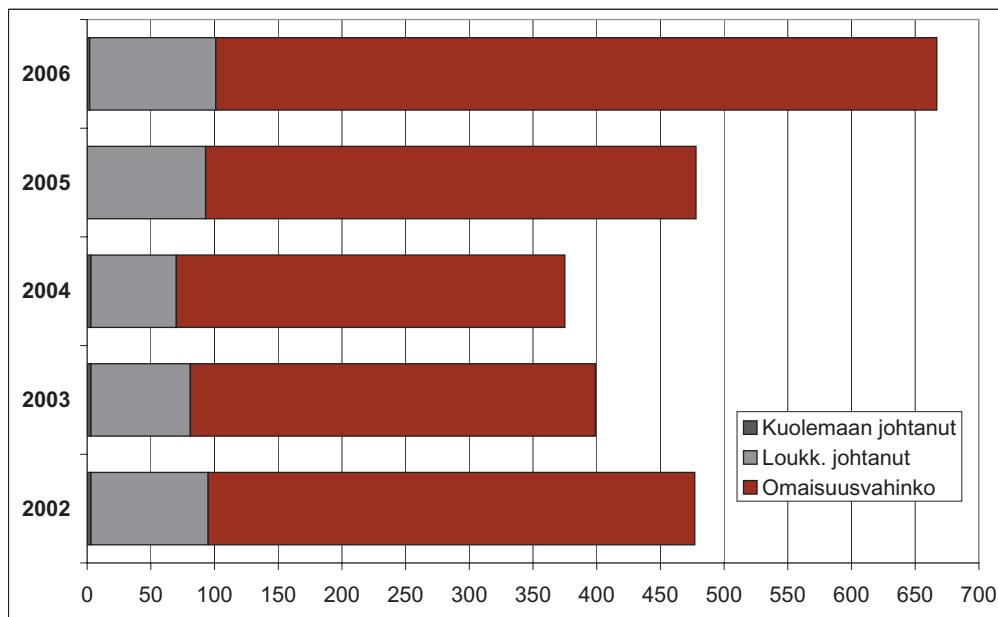
Liikenneympäristön parantamissuunnitelma tähtää havaittujen keskeisten ongelmien poistamiseen kaupungin alueelta. Liikenneympäristön parantaminen ei voi olla. Liikennekasvatuksella annetaan valmiuksia turvalliseen liikkumisen osaamiseen ja asenteisiin painottuvalla työllä. Liikenneturvallisuustyön tulee tavoittaa kaikki ikäryhmät. Tärkeän perustan tulokselliselle liikennekasvatukselle antaa se, että eri organisaatioissa työskentelevillä on käytössään riittävä osaaminen ja työkalut.

16.1 Liikenneturvallisuuden nykytila ja ongelmat

Onnettomuuksien määrä

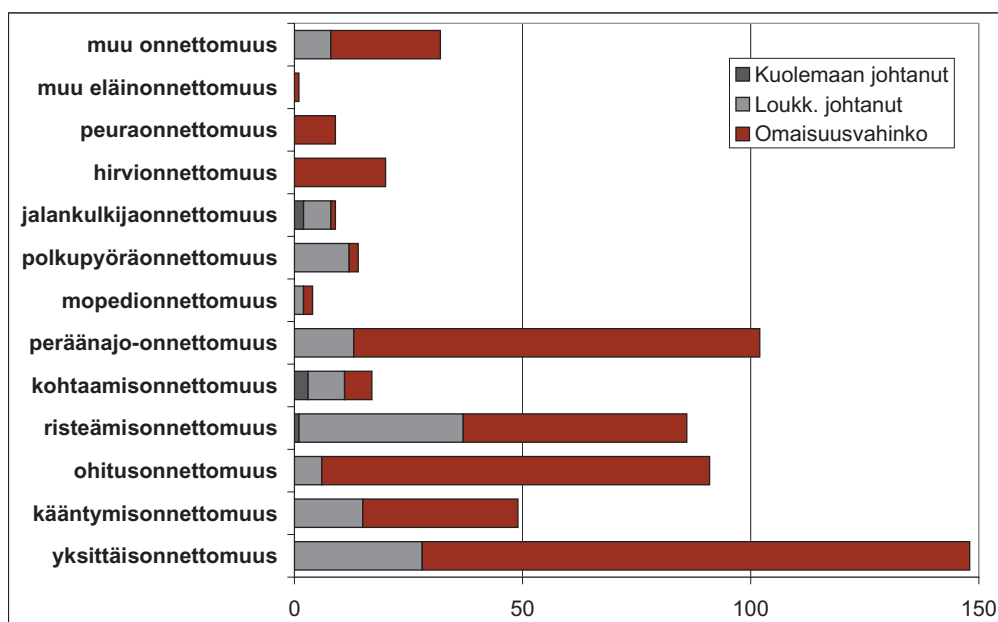
Onnettomuusselvityksen lähtötiedot on saatu Tiehallinnon ylläpitämästä onnettomuusrekisteristä. Rekisterin tiedot perustuvat poliisilta kuukausittain saatuihin onnettomuustietoihin. Lahden onnettomuusluokkatiedoista puuttuu runsaasti tietoja varsinkin vuosilta 1997–2001, sillä alle puoleen onnettomuuksista on kirjattu onnettomuusluokka. Tulosten luotettavuuden parantamiseksi tässä selvityksessä on käytetty Lahden kaupungin osalta viiden vuoden aikajaksoa (2002–2006).

Onnettomuusmäärien mukaan varsinkin vuonna 2006 on sattunut runsaasti onnettomuuksia. Suhteellisesti eniten ovat lisääntyneet omaisuusvahinkoon johtaneet onnettomuudet.

Kuva 16.1-1. Onnettomuudet 2002–2006.

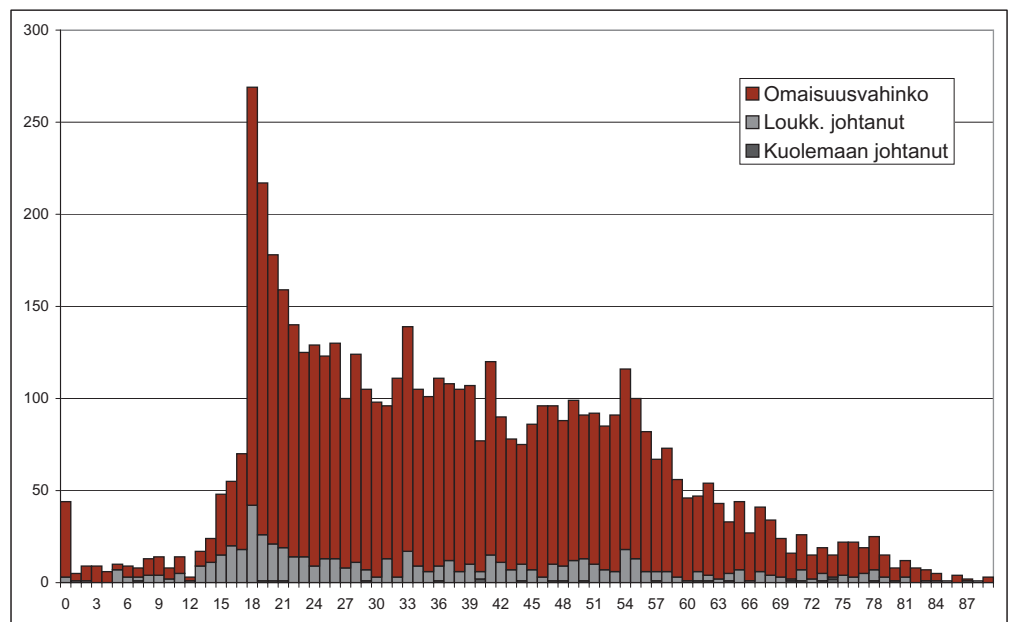
Kirjaamattomista onnettomuuksista iso osa on sattunut pysäköintialueilla. Varsinkin parkkihalleissa ja isojen markettien pysäköintialueilla on sattunut paljon onnettomuuksia, jotka toki ovat vain omaisuusvahinko-onnettomuuksia. Lahdessa on sattunut paljon taajamaliikenteelle ominaisia risteämis-, peräänajo- ja kääntymisonnettomuuksia. Kesäkuukaudet ovat vaarallisimpia Lahden liikenteessä.

Kuva 16.1-2. Onnettomuusluokat 2002 – 2006.

Onnettomuksien ikäjakauma

Liikenneonnettomuksissa mukana olleiden ikäjakauma noudattelee Lahden kaupungin osalta valtakunnallista trendiä, jossa nuoret juuri ajokortin saaneet ovat onnettomuusalttiimpia. Iän ja ajokokemuksen karttuessa onnettomuusmäärät putoavat ja henkilövahinkojen suhteellinen osuus kasvaa. Alle vuoden ikäisten lasten onnettomuusmäärää ei tilastoteknisistä syistä johtuen voida pitää luotettavana.

Kuva 16.1-3. Liikenneonnettomuksissa mukana olleiden ikäjakauma vuosina 1997–2006.

16.2 Liikenneturvallisuuden kannalta ongelmalliset kohteet

Onnettomuusaineiston perusteella ylivoimaisesti suurin osa henkilövahinkoonnettomuksista on sattunut Lahden katuverkolla. Katuverkon ongelmallisia paikkoja ovat olleet:

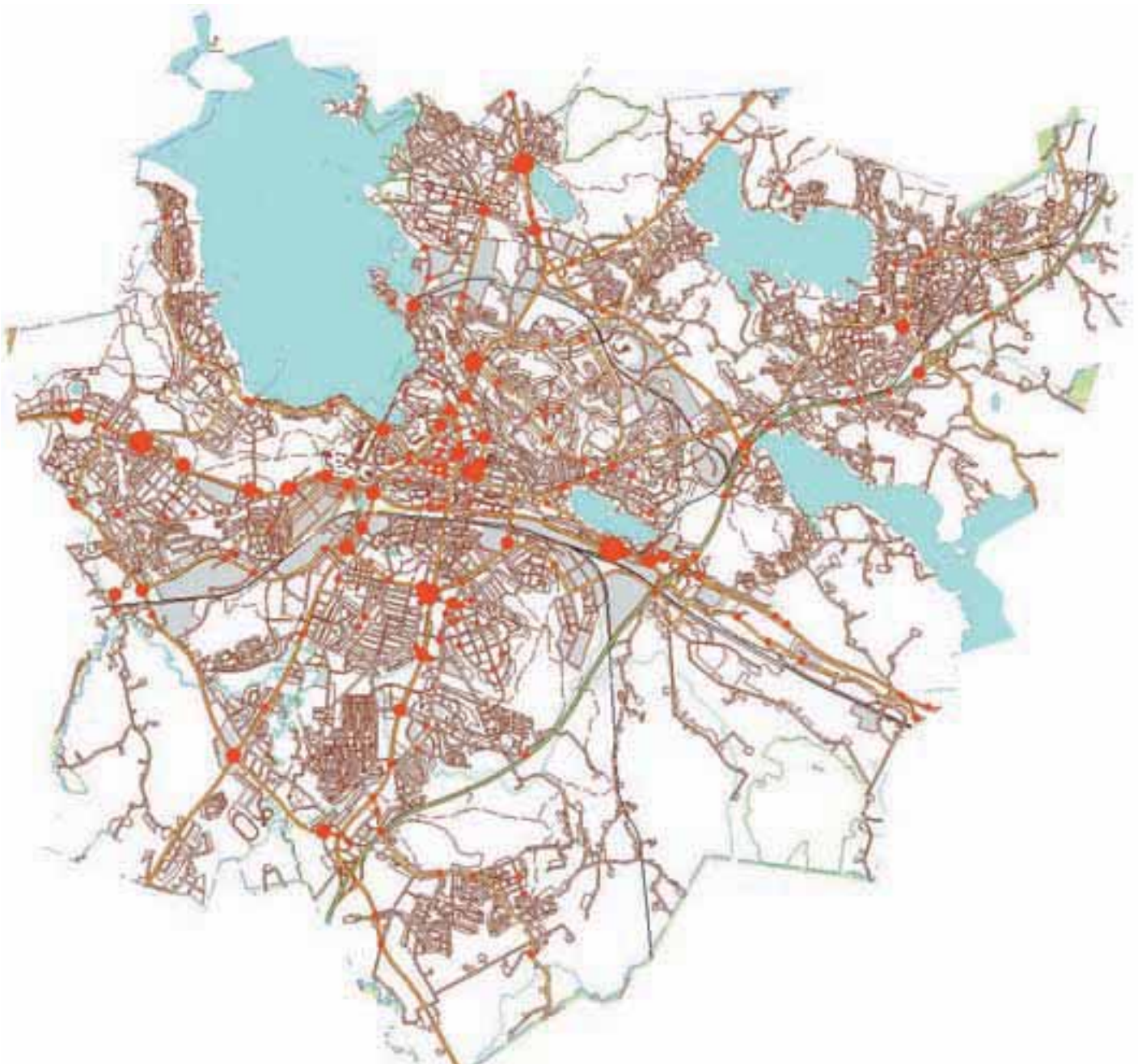
- Aleksanterinkadun liittymät: paljon loukkaantuneita jalankulkijoita
- Vesijärvenkatu: paljon onnettomuuksia liittymissä
- Lahdenkadun ja Hirsimetsäntien liittymä

Maantieverkolla onnettomuusalttiita väyliä ovat olleet Hämeenlinnantie (V12) ja Vääksyntie (V24). Eniten henkilövahinkoonnettomuuksia on sattunut valtatiellä 12 Viipurintien ja Keskussairaalan kadun liittymissä. Liikennemäärään suhteutettuna valtatie 24 tilanne on kuitenkin huonompi. Onnettomuustiheys on molemmilla väylillä suuri.

Onnettomuuksia on sattunut merkittävästi myös parkkipaikoilla. Onnettomuusaineiston puutteellisuudesta johtuen näitä kohteita ei ole saatu paikannettua. Suurin osa pihossa ja parkkipaikoilla sattuneista onnettomuuksista on ollut kuitenkin seurauksiltaan lieviä.

Tienkäyttäjäkyselyn perusteella pahimpia paikkoja ovat olleet:

- Valtatie 12 liittymiseen
- Mytjäisten liittymä (V12/mt 140)
- Aleksanterinkatu
- Ahtialantie liittymiseen

Kuva 16.2-1. 1997–2006 tapahtuneet Heva -onnettomuudet.

Kuva 16.2-2. 1997–2006 tapahtuneet Heva –onnettomuudet keskusta-alueella.

Kuva 16.2-3. Tienkäyttäjäkyselyn ongelmakohteet.

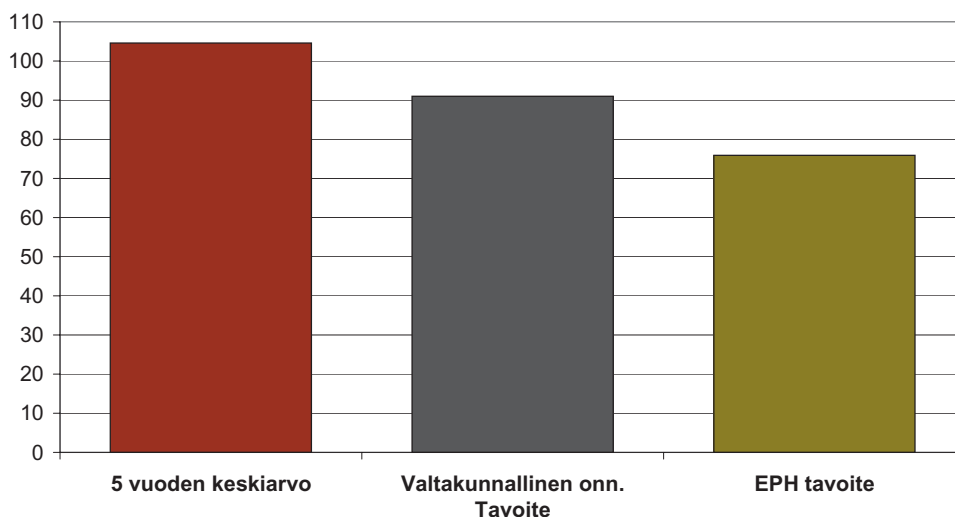

Kuva 16.2-4 Tienkäyttäjäkyselyn ongelmakohteet keskusta-alueella.

16.3 Liikenneturvallisuustyön tavoitteet

Etelä Päijät-Hämeen liikenneturvallisuussuunnitelma on laadittu Liikenne- ja viestintäministeriön laatiman valtakunnallisen liikenneturvallisuussuunnitelman tavoitteita silmällä pitäen. Valtioneuvosto on hyväksynyt valtakunnallisen liikenneturvallisuussuunnitelman periaatepäätöksellään 9.3.2006.

Liikenneonnettomuuksia on Etelä Päijät-Hämeen alueella tavoitteena vähentää hieman enemmän kuin koko maassa keskimäärin. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää liikenneturvallisuustyötä monella sektorilla.

Kuva 16.3-1 Henkilövahinko-onnettomuuksien vähentämistavoite

Liikennemäärän kasvun ja kaupungin koon vuoksi Lahden liikenneturvallisuuksuustavoitteiden saavuttaminen on haastavaa ja vaatii työtä kaikilla tasoilla. Onnettomuusanalyysin perusteella liikenneturvallisuuksuustyössä on syytä keskittyä erityisesti:

- Nuorten liikenneturvallisuuksuustyö
- Risteyksissä ja kaupunkialueella liikkumisen turvallisuus
- Kevyen liikenteen, erityisesti pyöräilyn turvallisuus

16.4 Aikaisempi liikenneturvallisuuksuunnitelma

Liikenneturvallisuuksuunnitelmia on tarpeen seurata vuosittain ainakin kasvat-, tiedotus- ja valistuksen osalta ja laajemmin päivittää vähintään 10 vuoden välein.

Lahden edellinen liikenneturvallisuuksuunnitelma on vuodelta 1997 (Lahden kaupunkiseudun liikenneturvallisuuksuunnitelma, LASE 2010). Lahti oli lisäksi mukana vuonna 2006 valmistuneessa Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelmassa, jossa liikenneturvallisuuksuutta ja kevyttä liikennettä käsiteltiin omana osa-alueenaan.

16.5 Toimenpideohjelma

Alueelle on laadittu toimenpideohjelma aikaisempien selvitysten, nykytila-analyysin sekä maastokäyntien perusteella. Ohjelma sisältää

- tarkkan kuvauksen kohteen sijainnista (osoite/tieosoite)
- parannusehdotuksen
- karkean kustannusarvion
- tienpitäjän
- suosituksen toteuttamisajankohdasta

Toimenpideohjelmassa esitetään yhteensä 35 parannusehdotusta. Näistä 14 ehdotusta on suurempia rakennushankkeita ja 21 ehdotusta pieniä toimenpiteitä. Toteuttajana on useimmiten kaupunki.

Toteuttamisohjelman kokonaiskustannukset ovat noin 4,3 M€. Liikennejärjestelyjen parantamistoimenpiteiden kustannuksina on käytetty arvioituja keskimääräisiä rakentamiskustannuksia. Tiehallinnon ja kunnan kustannusjako on ohjeellinen ja lopullinen kustannusjako määräytyy vasta suunnitelmien valmistuttua ja erillisten kustannusjako-neuvottelujen perusteella.

Taulukko 16.5-1 Toimenpideohjelman kustannukset toteuttamisvaiheen ja tienpitäjän mukaisesti.

Toteutusajankoh- ta	Lahden kaupunki	Tiehallinto	Yhteensä
2008-2010	1 885 500 €	474 000 €	2 359 500 €
2011-2013	326 000 €	1 580 000 €	1 906 000 €
2014-	- €	- €	- €
Yhteensä	2 211 500 €	2 054 000 €	4 265 500 €

Suurimpana toimenpiteenä ohjelmaan on kirjattu eteläisen kehätien rakentaminen. Valtatie 12 on esitetty rakennettavaksi kokonaan uuteen paikkaan ns. eteläisenä kehätienä Hollolan Soramäen ja valtatie 4 välillä. Liikenteen siirtymässä kehätielle ongelmat vanhalla valtatiellä 12 vähenevät.

Kuva 16.5-1. Nykyisen valtatie 12 läpikulkuliikenne vähenee eteläisen kehätien valmistuttua.

Suurempia kevyen liikenteen parantamistoimenpiteitä on ehdotettu 6 kappaletta. Uusia kevyen liikenteen väyliä ehdotetaan Jalkarannantielle ja Sipuran paikallistielle. Jalkarannantielle tehdään puuttuva kevyen liikenteen väylän osuus ns. Köllin mutkaan ja tulevaisuudessa tutkitaan jalkakäytävien leven-
tämismahdollisuuksia kadun ahtaimmalla osuudella välillä Rullakatu - Tapanilankatu.

Tapparankadulle rakennetaan kaksi alikulkua helpottamaan koululaisten kadunylitystä. Aleksanterinkadun liikennettä rauhoitetaan muuttamalla siitä osa kävely- ja joukkoliikennekaduksi.

Kuva 16.5-2. Tapparankadulle rakennetaan kaksi alikulkua.

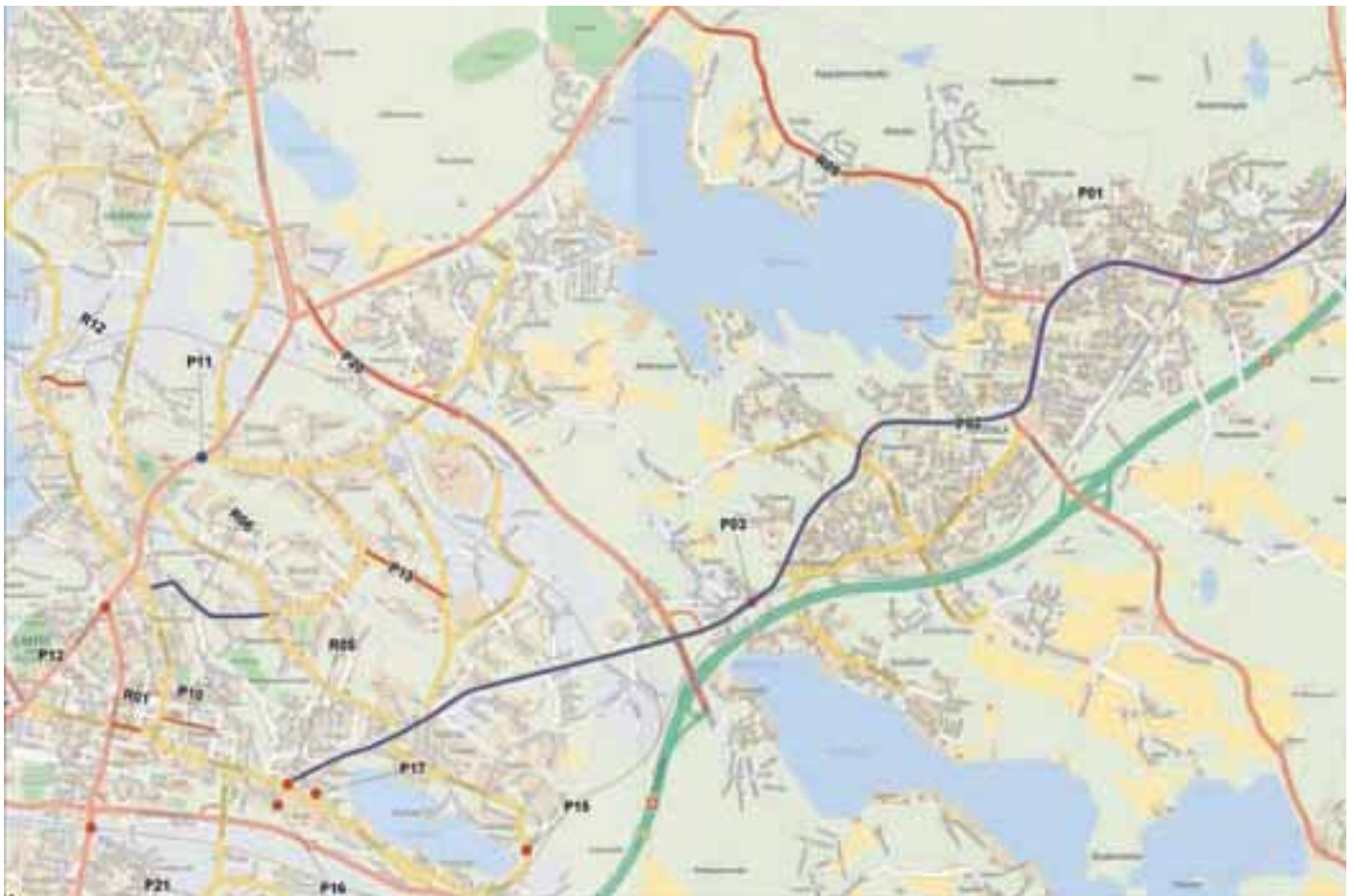
Ohjelmassa esitetyt pienet toimenpiteet ovat kevyempiä ja nopeammin toteutettavissa. Yleisin toimenpide on kadunylityksen parantaminen keskisaarekkeen avulla. Liikenteen rauhoittamistoimenpiteitä (mm. hidasteet) on myös ehdotettu useampaan kohteeseen. Tarkempi listaus toimenpide-ehdotuksista on esitetty taulukossa 16.5-1.

Kuva 16.5-3. Ahtialantien kadunylityksiin rakennetaan keskisaarekkeet.

Taulukko 16.5-1. Lahden toimenpide-ehdotukset

RAKENNUSHANKKEET						
ID	Osoite	Tieosoite	Tienpiittäjä	Toimenpide	Kiireellisyys	Kust. arv. (€)
R1	Aleksanterinkatu (Vesijärvenkatu-Kauppakatu)		Kaupunki	Kävely- ja joukkoliikennekadun rakentaminen	1	500 000
R2	Jalkarannatie (Myllysaarenkatu - Monontie)		Kaupunki	Kevyen liikenteen väylän rakentaminen	1	75 000
R3	Jalkarannatie (Rullakatu-Tapanilankatu)		Kaupunki	Jalkakäytävien leventäminen	2	100 000
R4	Jalkarannatien ja Rullakadun liittymä		Kaupunki	Näkemien parantaminen liittymää siirtämällä, kiertoliittymän rakentaminen	1	320 000
R5	Karjalankadun, Ahtialantien ja Viipurintien liittymä		Kaupunki	Kiertoliittymän rakentaminen	1	200 000
R6	Kiveriönkatu, Saimaankatu-Hirsimetsäntie		Kaupunki	Nopeuksien hillitseminen ajorataa kaventamalla, kevyen liikenteen väylän leventäminen, suojateiden parantaminen keskisaarekkeilla	2	70 000
R7	Nastolantien ja Kujalankadun liittymä	312/1/840	Tiehalinto	Kiertoliittymän rakentaminen	1	200 000
R8	Pohjoisen Liipolankadun ja Ostoskadun liittymä		Kaupunki	Kiertoliittymän rakentaminen	1	200 000
R9	Sipurantie (Jumperinniitty - Kaarlaaksonkatu)	14086/1/1650-2600	Tiehalinto	Kevyen liikenteen väylän rakentaminen (1,0 km)	1	170 000
R10	Sipurantie (Viuhan Rantatie - Jumperinniitty)	14086/1/350-1650	Tiehalinto	Kevyen liikenteen väylän rakentaminen (1,3 km)	2	230 000
R11	Tapparakadun ja Keijutien liittymä		Kaupunki	Alikulun rakentaminen (4-kaistaistaminen yhteydessä)	1	150 000
R12	Tapparakatu, Lähteenpolun ylityspaikka		Kaupunki	Alikulun rakentaminen (4-kaistaistaminen yhteydessä)	1	150 000
R13	Tietotie		Kaupunki	Nopeuksien hillitseminen ajorataa kaventamalla ja suojateitä korottamalla	1	30 000
R14	Uudenmaankatu (Pohj. Liipolankatu-Renkomäki)	167/1/2700-5700	Tiehalinto	Kevyen liikenteen väylän rakentaminen ajoradan 4-kaistaistamisen yhteydessä)	2	450 000
R15	Orimattilankatu (Ämmäläntie-Pennala)	11845/1/1168-11845/3/1290	Tiehalinto	Kevyen liikenteen väylän rakentaminen (3,9 km)	2	600 000
R16	Lahdenkatu ja Heinlamintien liittymä		Kaupunki	Liittymän uudelleenmuotoilu	2	150 000
R17	Savontie (Takkulantie-Heinlammi)	140/24/3285-140/25/1800	Tiehalinto	Kevyen liikenteen väylän rakentaminen (2,0 km)	2	300 000
R18	Valtatie 12		Tiehalinto	Eteläisen kehätien rakentaminen	2	-

PIENET TOIMENPITEET						
ID	Osoite	Tieosoite	Tienpiittäjä	Toimenpide	Kiireellisyys	Kust. arv. (€)
P1	Ahtialantie		Kaupunki	Kadunylitysten parantaminen keskisaarekkeita lisäämällä / leventämällä	2	6 000
P2	Ahtialantie Kunnaksen koulun kohdalla, (Pysäkkikatu-Alaniitynkatu)		Kaupunki	Keskisaarekkeen rakentaminen ja nykyisen leventäminen	1	40 000
P3	Ahtialantien ja Kiiliäisvuorenkadun liittymä		Kaupunki	Liittymänäkemien raivaaminen	1	500
P4	Erviänkadun ja Riihipolun risteys		Kaupunki	Nopeuksien hillitseminen kevyen liikenteen ylityspaikassa heikkojen näkemien takia rakentamalla korotettu suojatie	1	6 000
P5	Eteläisen ja Pohj. Liipolankadun suojatiet		Kaupunki	Kadunylitysten parantaminen keskisaarekkeita lisäämällä (5 kpl) ja nopeusrajoituksen merkitseminen päällysteeseen)	1	30 000
P6	Ilonankatu		Kaupunki	Nopeuksien hillitseminen hidasteilla (2 kpl)	1	12 000
P7	Jalkarannantie, Kankolankadun ja Kiikkulankadun liittymät		Kaupunki	Aidan asentaminen Jalkarannantien ylitysten estämiseksi ja alikulun käytön tehostamiseksi	1	3 000
P8	Jyrkänkatu		Kaupunki	Nopeuksien hillitseminen hidasteilla (1 kpl)	1	8 000
P9	Kiekkostenkatu, kevyen liikenteen ylityspaikka päiväkodin kohdalla		Kaupunki	Ajonopeuksien hillitseminen jyrkässä mutkassa kadunylitysaluetta korottamalla	1	25 000
P10	Laaksokatu		Kaupunki	Nopeuksien hillitseminen risteysaluetta korottamalla (Ainonkatu)	1	30 000
P11	Lahdenkadun ja Vesijärvenkadun liittymä		Kaupunki	Keskisaarekkeen leventämismahdollisuuksien selvittäminen	1	20 000
P12	Metsäpellontie, Kiveriönkatu-Ilmarisentie		Kaupunki	Kadunylityksen parantaminen keskisaarekkeella	1	6 000
P13	Paasikivenkatu		Kaupunki	Suojatiejärjestelyt (keskikorrokkeet, korotettu suojatie ja kaksipuolinen kavennus)	1	23 000
P14	Pekantie, Varstakadun suojatie		Kaupunki	Kadunylityksen parantaminen keskisaarekkeella	1	6 000
P15	Ruolankatu, Harjulankadun-Mikonkadun risteys		Kaupunki	Liittymän jäsentely ja suojatien korottaminen Ruolankadulla	1	40 000
P16	Sammuttajankatu, Hiljankadun suojatie		Kaupunki	Suojatien suoristaminen ja ajoradan kaventaminen suojatien kohdalla	1	5 000
P17	Ulaanikatu, Kenttätien suojatie		Kaupunki	Keskisaarekkeen rakentaminen	1	5 000
P18	Valtatie 12 ja Nastolantien liittymä	12/224/0	Tiehallinto	Ennako-opasteiden lisääminen kais-tanvaihtojen vähentämiseksi	1	3 000
P19	Valtatie 12 Holma-Kymijärvi	24/1/2720-4240	Tiehallinto	Nopeusrajoituksen 80 km/h pudottaminen 60 km:iin tunnissa ja katuvalaistuksen lisääminen	1	1 000
P20	Vesijärvenkatu, asematunnelin itäpuoleinen kevyen liikenteen väylä		Kaupunki	Pyörätien ja jalankulkuväylän merkitseminen päällysteeseen ja tunnelin valaiseminen myös päivällä	1	1 000

16.6 Jatkotoimenpiteet

Valmistuttuaan suunnitelma viedään tiedoksi lautakunnille ja muille tarvittaville tahoille. Kunnanhallitus hyväksyy liikenneturvallisuuksuunnitelman, vahvistaa liikenneturvallisuuksryhmän sekä nimeää halutessaan edustajansa liikenneturvallisuuksryhmään. Liikenneturvallisuuksuustyötä tehdään useilla tasoilla. Tässä suunnitelmassa on määritelty eri tahojen roolit kunnan liikenneturvallisuuksuustyössä. Kuntaryhmän rooli on liikenneturvallisuuksuustyön kentässä yksi keskeisimmistä, koska kunnassa tehtävä työ näkyy kuntalaisten arjessa. Vastuu työn ulottamisesta kaikkia kuntalaisia koskevaksi on hallintokuntien vastuuhenkilöillä, jotka pitävät yhteyttä ja vastuuttavat omassa hallintokunnassaan työskenteleviä käytännön liikenneturvallisuuksuustyötä tekeviä. Malli liikenneturvallisuuksuustyön organisaatiosta on esitetty kappaleessa 8.6.

Liikenneturvallisuuksuustyön seurannasta vastaa kunnanhallituksen nimeämä liikenneturvallisuuksryhmä. Ryhmä on koottu edustamaan kaikkia ikäluokkia ja hallintokuntia. Liikenneturvallisuuksryhmä kokoontuu vähintään 2 kertaa vuodessa. Kokouksiin kutsutaan mukaan tarpeelliset sidosryhmät. Seurantaryhmän kokouksien koollekutsujana toimii ryhmän puheenjohtaja. Suunnitelman valmistumisen jälkeen kunnan liikenneturvallisuuksryhmän 1. kokous on syytä pitää tammi-helmikuussa 2008. Kukin liikenneturvallisuuksryhmän jäsen vastaa oman vastuualueensa suunnitelman seurannasta. Vastuuhenkilöt toimittavat alkuvuodesta raportit vuotuisesta liikenneturvallisuuksuustyöstä Liikenneturvallisuuksryhmälle. Liikenneturvallisuuksryhmä käsittelee raportit keväällä, saattaa tiedoksi tehdyn liikenneturvallisuuksuustyön lautakunnille ja vahvistaa vuosisuunnitelman.

Liikenneturvallisuuksryhmän vuosirytmä voi sisältää käsiteltävinä seuraavat aiheet:

Kevään kokous

- Liikenneturvallisuuksuustyön seuranta
- Alkavan vuoden toimintasuunnitelma
- Kunnan liikenneturvallisuuksuustyöstä tiedottaminen

Syksyn kokous

- Liikenneympäristön parantamiskohteet
- Liikenneturvallisuuksuustyön teemat tulevalle vuodelle